

REKOMENDACIJOS DĖL VEIKSMŲ, PASKELBUS VALSYBĖS LYGIO EKSTREMALIAJĄ SITUACIJĄ DĖL STICHINIO AR KATASTROFINIO METEOROLOGINIO AR HIDROLOGINIO REIŠKINIO, SUKĖLUSIO ŽEMĖS ŪKIO AUGALŲ ŽŪTĮ

1. Savivaldybių ir žemės ūkio subjektų veiksmai dėl informavimo ir žemės ūkio subjektų patirtos žalos nustatymo:

Subjektas (kas atlieka veiksmus ir (ar) priima sprendimus)	Veiksmas	Veiksmo detalizavimas
Savivaldybė	Žemės ūkio subjektų informavimas	Gavus informaciją apie paskelbtą valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, būtina ją pavišinti , kartu informuojant, kad visi žemės ūkio subjektai, kurie dėl stichinio, katastrofinio meteorologinio ar hidrologinio reiškinių, sukėlusio augalų žūtį, patyrė žalą, turi teisę kreiptis į savivaldybės administraciją dėl patirtos žalos įvertinimo bei valstybės paramos suteikimo.
Savivaldybė	Žalos įvertinimo komisijos sudarymas	Ekstremaliojo reiškinių padarytai žalai žemės ūkio augalams konstatuoti ir jų plotui įvertinti rekomenduojama sudaryti komisiją, kuri vertintų žemės ūkio subjektui padarytą žalą.
Žemės ūkio subjektas, kuris patyrė žalą (žemės ūkio augalų žūtį) dėl ekstremaliosios situacijos (stichinio, katastrofinio meteorologinio ar hidrologinio reiškinių)	Prašymo su priedais pateikimas (raštu ar el. būdu) savivaldybės, kurioje patirta žala, merui	Ūkio subjektai, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, turi teisę kreiptis į savivaldybės merą su rašytiniais prašymais suteikti valstybės paramą už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, ne vėliau kaip per trejus metus nuo žalos atsiradimo. Prašyme turi būti nurodyta: 1. vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas (pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinės adresas); 2. žalos atsiradimo data, žalos dydis ir pobūdis; 3. aplinkybės, kuriomis padaryta žala, ir žalos atsiradimo priežastinis ryšys su ekstremaliosios situacijos poveikiu; 4. priežastys, dėl kurių turtas, už kurį prašoma suteikti valstybės paramą, žalos atsiradimo metu nebuvo apdraustas, o jei buvo apdraustas – informaciją apie draudimo išmoką. Prie prašymo turi būti pridedami: 1. dokumentai, kuriais patvirtinama ūkio subjekto nuosavybės teisė į turtą, kurio jis neteko arba kuris buvo sugadintas; 2. dokumentai, kuriais pagrindžiamas (įrodomas) patirtos žalos dydis ir (arba) ūkio subjekto turėtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai).
Savivaldybė	Ūkio subjektui padarytos žalos nustatymas	Būtina atlikti žemės ūkio subjekto prašyme nurodytų pažeistų ar žuvusių žemės ūkio augalų ir jų plotų apžiūrą vietoje ir užfiksuoti (apžiūros aktu, protokolu) patirtos žalos mastą , nurodant žemės ūkio kultūras, pažeistus plotus ir pažeidimų lygį procentais.

2. Savivaldybių, žemės ūkio subjektų ir kitų institucijų veiksmai ir sprendimai, nagrinėjant žalą patyrusio ūkio subjekto prašymą:

Subjektas (kas atlieka veiksmus ir (ar) priima sprendimus)	Veiksmas	Veiksmo detalizavimas
Savivaldybė	Prašymo nagrinėjimas	Prašymo nagrinėjimo metu nustatoma: 1. ar nepasibaigęs prašymo pateikimo terminas (treji metai nuo žalos atsiradimo); 2. ar žala patirta dėl ekstremaliosios situacijos; 3. ar prašoma suteikti valstybės paramą už turta, kuris žalos atsiradimo metu buvo apdraustas ir už kurį gauta draudimo išmoka; 4. ar iki žalos atsiradimo dienos Lietuvos rinkoje draudikai siūlė turto draudimo paslaugas nuo žalos, už kurią prašoma suteikti valstybės paramą, atsiradimo; 5. patikrinamos aplinkybės, kuriomis padaryta žala, ir žalos atsiradimo priežastinis ryšys su ekstremaliosios situacijos poveikiu; 6. ar žalos dydis yra pagrįstas dokumentais arba nepriklausomų turto vertintojų, žalų ekspertų, arba duomenimis, tvarkomais valstybės registruose ar informacinėse sistemose; 7. žemės ūkio subjekto teisė gauti valstybės pagalbą; 8. ar bendra vieno žemės ūkio subjekto prašoma suteikti valstybės parama neviršys leidžiamo pagalbos dydžio; 9. ar žemės ūkio subjektui buvo teikiama pagalba veiklai ir, pridėjus prašomą suteikti valstybės paramą, ar ji neviršys žemės ūkio subjekto teisės gauti bendrą žemės ūkio subjektui suteikiamą pagalbą (tikrinama Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos registre). Žemės ūkio subjekto prašymas nagrinėjamas 20 darbo dienų, tačiau terminas gali būti pratęstas dar 10 darbo dienų. Jeigu prašymo nagrinėjimo metu nustatoma, kad prašymui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai, kuriuos privalo pateikti besikreipiantis žemės ūkio subjektas, per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos kreipiamasi į žemės ūkio subjektą raštu, prašant pateikti trūkstamą informaciją (dokumentus). Tokiu atveju prašymo nagrinėjimas stabdomas, kol bus pateikta prašymui išnagrinėti būtina informacija (dokumentai), ir gali būti nutrauktas, jeigu ūkio subjektas trūkstamų dokumentų nepateiks. Tuo atveju, jeigu žemės ūkio subjekto prašymo nagrinėjimo metu nustatoma, kad jo prašymas negali būti tenkinamas, žemės ūkio subjektas apie tai informuojamas per 3 darbo dienas nuo šios aplinkybės nustatymo (prašymo netenkinimo atvejai nurodyti toliau pateiktoje scheme), jam nurodant tokio sprendimo priežastis ir (ar) nustatytus prašymo trūkumus ir šio sprendimo apskundimo tvarką.
Savivaldybės meras	Išvados apie žemės ūkio subjekto patirtą žalą priėmimas ir pateikimas	Žemės ūkio subjekto prašymo tenkinimo atveju per 5 darbo dienas nuo išvados pasirašymo ši išvada pateikiama 1) ūkio subjektui, 2) Finansų ministerijai ir 3) Nacionaliniam krizių valdymo centrui. Savivaldybės meras, siųsdamas išvadą žemės ūkio subjektui, pastarąjį taip pat informuoja, kad valstybės paramos sumos yra apskaičiuotos ir informacija apie valstybės paramos sumas pateikta Finansų ministerijai tolesniems veiksams atlikti, be kita ko, nurodo apskundimo tvarką, jeigu žemės ūkio subjektas nesutiktų su išvadoje pateikta informacija.

Nacionalinis krizių valdymo centras	Gautos išvados nagrinėjimas	Išvada turi būti išnagrinėta per 10 darbo dienų nuo jos gavimo ir Finansų ministerijai pateikta informacija apie nustatytus trūkumus arba apie tai, kad jokių trūkumų nenustatyta.
Finansų ministerija	Gautos išvados nagrinėjimas ir sprendimo priėmimas	Išvada ir kiti dokumentai (informacija) išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo jų gavimo dienos. Kilus neaiškumų dėl išvadoje ir (ar) dokumentuose pateiktos informacijos ir (ar) jos pagrįstumo, Finansų ministerija gali prašyti: 1) savivaldybės mero pateikti papildomus žalos dydžio ir (arba) turėtų išlaidų (tiesioginių nuostolių), ir (ar) aplinkybių, kuriomis padaryta žala, pagrindimo dokumentus, taip pat 2) kompetentingų institucijų ir įstaigų pateikti informaciją, būtiną vertinant išvadoje ir (ar) dokumentuose pateiktą informaciją ir (ar) jos pagrįstumą. Šiuo atveju, išvados ir dokumentų nagrinėjimo terminas yra ilgesnis nei 20 darbo dienų, priklausomai nuo kitų institucijų (subjektų) papildomos informacijos (duomenų) pateikimo. Teigiamo sprendimo atveju – parengiamas ir Vyriausybei pateikiamas Vyriausybės nutarimo dėl valstybės paramos teikimo ūkio subjektui, kuris patyrė žalą, projektas; Neigiamo sprendimo atveju, kai nustatoma, kad patirta žala nesusijusi su ekstremaliąja situacija arba Finansų ministerijai ne pateikti jos prašyti pateikti papildomi dokumentai ir (ar) informacija, Vyriausybės nutarimo projektas nerengiamas ir neteikiamas, apie tai informuojamas savivaldybės meras, kuris per 3 darbo dienas nuo tokios informacijos gavimo raštu informuoja žemės ūkio subjektą apie Finansų ministerijos priimtą sprendimą ir šio sprendimo apskundimo tvarką.
Vyriausybė	Nutarimo priėmimas	Vyriausybei priėmus nutarimą, žalą patyrusiam žemės ūkio subjektui yra išmokama valstybės parama.

Atkreiptinas dėmesys

Rekomenduojame žemės ūkio subjektui rinkti įrodymus, kurie pagrįstų įvykusį įvykį, sukėlusį žemės ūkio augalų žūtį, nes **teikiant prašymus** dėl valstybės paramos už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, suteikimo **ypač svarbu** pateikti atitinkamus dokumentus, **įrodančius patirtą žalą ir jos dydį**, arba dokumentus, kuriuose žalos dydis pagrįstas nepriklausomų turto vertintojų, žalų ekspertų, ar duomenimis, tvarkomais valstybės registruose ar informacinėse sistemose.

Taip pat pažymime, kad valstybės paramos suma:

- 1) negali būti didesnė nei skirtumas tarp žalos dydžio ir draudimo išmokos**, jei ūkio subjektas prašo suteikti valstybės paramą už turą, kuris žalos atsiradimo metu buvo apdraustas ir už kurį gauta draudimo išmoka;
- 2) negali būti didesnė nei pusė žalos dydžio**, jei iki žalos atsiradimo dienos Lietuvos rinkoje draudikai siūlė turto draudimo paslaugas nuo žalos, už kurią ūkio subjektas prašo suteikti valstybės paramą, atsiradimo, tačiau šiomis paslaugomis nepasinaudojo.

Jei Europos Komisija priims sprendimą skirti Lietuvai lėšų iš ES žemės ūkio rezervo, tuomet ministerija atitinkamai parengs kompensavimo taisykles, pagal kurias bus skiriama parama žemės ūkio subjektams.

Savivaldybės suvestinius duomenis apie bendrą žemės ūkio subjektų patirtą žalą (nurodant žemės ūkio kultūrą, nukentėjusį plotą, patirtų nuostolių procentinę išraišką ir kt.) periodiškai (ne rečiau kaip kartą per mėnesį) turi pateikti **Žemės ūkio ministerijai**.

ŽEMĖS ŪKIO SUBJEKTO PRAŠYMO DĖL VALSTYBĖS PARAMOS UŽ ŽALĄ, PATIRTĄ DĖL EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS, SUTEIKIMO NAGRINĖJIMO SCHEMA

Stichinis ar katastrofinis meteorologinis ar hidrologinis reiškinys, sukėlęs žemės ūkio augalų žūtį

Prašymas su priedais
(gali būti teikiamas ne vėliau kaip per 3 m. nuo žalos atsiradimo)

Prašymas tenkinamas
– parengiama išvada apie žemės ūkio subjekto patirtą žalą

Savivaldybės meras

Prašymas netenkinamas

Nacionalinis krizių valdymo centras

Finansų ministerija

Vyriausybė

Neigiamas sprendimas (patirta žala nesusijusi su ekstremaliąja situacija ar nepateikti papildomi dokumentai / informacija)

Teigiamas sprendimas
– parengiamas Vyriausybės nutarimo projektas

Priimamas Vyriausybės nutarimas dėl valstybės paramos teikimo

Žemės ūkio subjektas pateikęs prašymą dėl valstybės paramos už patirtą žalą suteikimo

Prašymas netenkinamas, jeigu yra bent vienas iš šių pagrindų:

1. **pasibaigęs 3 m. prašymo pateikimo terminas;**
2. prašoma suteikti paramą už žalą, patirtą ne dėl ekstremaliosios situacijos;
3. už netektą (sugadintą) turtą jau buvo suteikta valstybės parama;
4. už netektą (sugadintą) turtą buvo gauta draudimo išmoka, kuria padengtas visas žalos dydis;
5. **nepagrįstas žalos dydis dokumentais arba turto vertintojų, žalių ekspertų;**
6. žemės ūkio subjektui jau teikta pagalba veiklai ir pridėjus prašomą paramą būtų viršyta teisė gauti bendrą ūkio subjektui suteikiamą pagalbą;
7. prašoma suteikti pagalbą viršija leidžiamą pagalbos dydį.

3. Patarimai žemės ūkio subjektams (paramos gavėjams) dėl sankcijų, neįvykdžius ES paramos įsipareigojimų, ir negalintiems tinkamai jų įvykdyti:

1. Paramos gavėjas, įgyvendinantis projektą ir projekto kontrolės laikotarpiu (kai taikoma), privalo laikytis visų prisiimtų įsipareigojimų, nurodytų tų metų programos konkrečios priemonės įgyvendinimo taisyklėse. Pažymėtina, kad paramos gavėjams už padarytus pažeidimus gali būti taikomos tokios sankcijos: paramos dydžio sumažinimas, paramos neskylimas, reikalavimas grąžinti visą ar dalį sumokėtos paramos. Tačiau tais atvejais, **kai įsipareigojimų nesilaikoma dėl nenugalimos jėgos** (stichinio, katastrofinio meteorologinio ar hidrologinio reiškinių – speigo, kaitros, sausros augalų vegetacijos laikotarpiu, audros ir kt.) arba **išimtinių aplinkybių** (ilgalaikis nedarbingumas, privalomoji karo tarnyba, karantinas ir kt.), kurių atsiradimo neįmanoma kontroliuoti ir numatyti paraiškos teikimo metu, taip pat nėra įmanoma užkirsti kelio šių aplinkybių ar jų pasekmių atsiradimui, **sankcijos netaikomos**. Ši nukentėjusiųjų apsauga įtvirtinta ir Europos Sąjungos teisės aktuose (2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2116 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013, 3, 59 straipsnio 5 dalies (a) punkte, kt.) bei nacionaliniuose teisės aktuose.

Išnykus nenugalimos jėgos arba išimtinėms aplinkybėms, paramos gavėjai **privalo laikytis prisiimtų įsipareigojimų ir (arba) teisės aktuose nustatytų reikalavimų**. Pažymėtina, kad žemės ūkio subjektai gali būti atleidžiami nuo įsipareigojimų, kol nesibaigia nenugalimos jėgos ar išimtinės aplinkybės ir protingą laiką po jų pabaigos, per kurį įmanoma pradėti vykdyti įsipareigojimus. **Situacijai pagerėjus, atidėtus įsipareigojimus reikia pabaigti įvykdyti.**

2. Svarbu nustatyti, ar įsipareigojimų ir reikalavimų neįvykdymą lėmė būtent nenugalimos jėgos ar išimtinės aplinkybės. Negali būti taip, kad reikalavimai ar įsipareigojimai nebuvo vykdomi dar iki šių aplinkybių atsiradimo, o pačios aplinkybės neturėjo jokios įtakos jų nevykdymui – tai reikštų, kad įsipareigojimai būtų buvę pažeisti bet koku atveju, nepriklausomai nuo susidariusių aplinkybių. Tokiais atvejais, kai nenugalimos jėgos ar išimtinės aplinkybės neturėjo įtakos įsipareigojimų ar reikalavimų nevykdymui, nes pažeidimai buvo padaryti dar prieš aplinkybių atsiradimą, turi būti taikomos atitinkamos sankcijos. Paminėtina, kad **pareiškėjai turi teisę iki rugsėjo 15 d.** atsisakyti paramos už deklaruotą lauką. Tačiau ši teisė netaikoma, kai paramos gavėjas jau buvo:

- informuotas apie Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA) planuojamą patikrą vietoje,
- informuotas apie paraiškoje aptiktas klaidas,
- gavęs NMA prašymą pateikti deklaruojamų plotų valdymo teisę patvirtinančius dokumentus,
- jei patikros vietoje buvo nustatyta pažeidimų.

3. Dėl sankcijų netaikymo įvykus nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms. Paramos gavėjai, kurie dėl stichinio, katastrofinio meteorologinio ar hidrologinio reiškinių padarinių negali įvykdyti įsipareigojimų, **turi per 15 darbo dienų nuo susiklosčiusių nepalankių aplinkybių atsiųsti nuotraukas per mobiliąją programą „NMA agro“**, kuriose būtų užfiksuoti šalnų, liūčių ar kitų ekstremaliųjų reiškinių paveikti plotai. Nuotraukoje turi aiškiai matytis auginami augalai, turi būti nufotografuota iš skirtingų to paties lauko vietų ir aprėptas bendras lauko vaizdas.

Teikiant informaciją per mobiliąją programą „NMA agro“ **reikia pasirinkti „Stebėkite laukus“ > „Pranešti apie atliktą veiklą“ > tipą „Stichinės situacijos (pvz.: potvyniai, užmirkusios, išdžiūvusios vietos“** ir nurodyti pareiškėjo vardą, pavardę ar įmonės pavadinimą ir žemės ūkio valdos atpažinties kodą ar projekto numerį.

Jeigu pateiktose nuotraukose matyti ekstremaliųjų reiškinių padariniai, sankcija nebus taikoma. NMA taip pat vadovausis Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos duomenimis ir institucijų pateikta informacija apie paskelbtą ekstremaliąją padėtį. NMA tikslas buvo, yra ir bus netaikyti sankcijų ūkininkaujantiems.

Daugiau informacijos apie programą „NMA agro“ galite rasti svetainėje

<https://www.nmaagro.lt/>

NMA konsultacijos:
[Dažniausiai užduodami klausimai dėl pasitaikančių ekstremaliųjų reiškinių ir įsipareigojimų vykdymo](#)

4. Patarimai žemės ūkio subjektams dėl sąlygų sudarymo apyvartinių lėšų paskoloms sumažintomis palūkanomis gauti ir kita naudinga informacija:

1. Informuojame, kad **Žemės ūkio ministerija įgyvendina finansines priemones**, pagal kurias ūkininkams teikiamos paskolos apyvartiniam kapitalui. **Paskolos apyvartiniam kapitalui galimos pagal:**

1) Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano (toliau – SP) intervencinę priemonę „**Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas**“. Galima didžiausia paskolos suma apyvartiniam kapitalui – 100 tūkst. Eur. Paskolos palūkanos skaičiuojamos tik finansų tarpininkų daliai, t. y. 40 proc. paskolos daliai taikoma 5 proc. finansų tarpininko marža ir 6 mėn. EURIBOR, o 60 proc. paskolos daliai taikomos nulinės palūkanos;

2) SP intervencines priemones „**Investicijos į žemės ūkio valdas**“ ir „**Tvarios investicijos į žemės ūkio valdas**“. Galima didžiausia paskolos suma apyvartiniam kapitalui – 200 tūkst. Eur. Paskolos palūkanos skaičiuojamos tik finansų tarpininkų daliai, t. y. 30 proc. paskolos daliai taikoma 5 proc. finansų tarpininko marža ir 6 mėn. EURIBOR, o 70 proc. paskolos daliai taikomos nulinės palūkanos.

2. Pareiškėjai, norintys gauti lengvatinę paskolą, kvietimo teikti paraiškas galiojimo laikotarpiu turi pateikti paraišką NMA. Paraiškos turi atitikti konkrečios SP priemonės įgyvendinimo taisyklėse nustatytus tinkamumo gauti paskolą kriterijus. NMA, teigiamai įvertinusi paraišką, išduoda tinkamumo gauti paskolą pažymą. **Gavę NMA pažymą pareiškėjai turi kreiptis į atrinktą finansų tarpininką.** Atrinktų finansų tarpininkų sąrašas skelbiamas NMA interneto svetainėje www.nma.lt ir UAB ILTE interneto svetainėje.

<https://www.ilte.lt>

3. Taip pat primename, kad pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus yra **kompensuojama 80 proc. palūkanų**, sumokėtų už investicines paskolas, finansinės nuomos (lizingo) paslaugas ir paskolas apyvartinėms lėšoms papildyti ir biologiniam turtui įsigyti, **dėl kurių yra suteikta UAB ILTE garantija.** Tuo atveju, jei suteikta investicinė paskola ir (ar) finansinės nuomos (lizingo) paslaugos, palūkanos kompensuojamos už ne ilgesnį kaip 36 mėn. laikotarpį, jei suteikta paskola apyvartinėms lėšoms papildyti ir biologiniam turtui įsigyti – už ne ilgesnį kaip 24 mėn. laikotarpį. Palūkanų norma, nuo kurios skaičiuojama kompensacija – ne didesnė kaip 4 proc. Pagal priemonę palūkanos nekompensuojamos, jei projektas įgyvendinamas su Europos Sąjungos parama.

Pareiškėjas, norėdamas gauti dalies palūkanų kompensaciją, finansų įstaigai kartu su teikiamais dokumentais dėl individualios garantijos suteikimo pateikia paraišką dėl palūkanų kompensavimo. Sprendimą dėl kompensacijos skyrimo priima ir lėšas išmoka UAB ILTE. Kompensacijos yra išmokamos kartą per mėnesį. **Daugiau informacijos apie palūkanų kompensavimą galima rasti UAB ILTE interneto svetainėje www.ilte.lt.**

4. Žemės ūkio subjektams dėl nenugalimos jėgos ar kitų išimtinių aplinkybių negalintiems įvykdyti prisiimtų įsipareigojimų bankams, produkcijos supirkėjams ar kreditoriams, rekomenduojame pirmiausia kreiptis į juos ir pranešti apie atsiradusias aplinkybes bei jų įtaką prisiimtų įsipareigojimų įvykdymui.

Taip pat, kaip minėta pirmiau, esant nenugalimos jėgos aplinkybėms, kurios turėjo įtakos įsipareigojimų nevykdymui tam tikru laikotarpiu, **rekomenduojame kreiptis į Prekybos, pramonės ir amatų rūmus** (pagal veiklos zonas), kurie, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos prekybos, pramonės ir amatų rūmų įstatymo 5 straipsnio 11 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduoda nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes liudijančias pažymas.

Pažymime, kad valstybė atlygina šių pažymų išdavimo išlaidas (ne daugiau kaip 200 eurų už vieną pažymą), vadovaudamasi [Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. rugsėjo 21 d. įsakyme Nr. 3D-662 „Dėl Atlygio už pažymų, liudijančių su valstybės lygio ekstremaliąja](#)

Vilniaus: <https://www.cci.lt/>
Kauno: <https://chamber.lt/>
Klaipėdos: <https://www.kcci.lt/>
Šiaulių: <https://rumai.lt/>
Panevėžio: <https://paneveziorumai.lt/>

situacija susijusias nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybes, išdavimą kompensavimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka. **Prašymą NMA reikia pateikti per mėnesį nuo pažymos gavimo dienos.**

5. Siekiant išvengti pažeidimų, rekomenduotina:

- 1) susipažinti su teisės aktais, kurie susiję su paramos priemonėmis;
- 2) prieš rengiant projektą, įvertinti galimą projekto riziką, sunkumus bei pasirinkti patikimu finansavimo šaltiniu projektui įgyvendinti;
- 3) rengiant verslo planą, įvertinti turimus išteklius bei galimybes ir pagal tai nustatyti rodiklius, kurių bus siekiama įgyvendinant projektą;
- 4) susipažinti su dažniausiai pasitaikančiais pažeidimais;
- 5) numatyti realius mokėjimo prašymo (-ų) teikimo terminus, kad nereikėtų rašyti papildomų prašymų, prašant juos nukelti;
- 6) tinkamai tvarkyti buhalterinę apskaitą;
- 7) nuolat **bendrauti ir bendradarbiauti su NMA**, sekti naujienas, susipažinti su aktualiomis NMA parengtomis rekomendacijomis (internetu svetainė <https://nma.lrv.lt/lt/>);
- 8) tikrinti savo paraiškų informaciją [NMA informaciniame portale](#).

5. Dėl paskolų grąžinimo ir terminų pratęsimo galimybių kredito įstaigoms:

Žemdirbiams ir augalinių produktų supirkėjams, negalintiems įvykdyti produkcijos tiekimo ir supirkimo sutarčių dėl nepalankių klimato reiškinių žemės ūkiui sukeltų padarinių, rekomenduojama kreiptis į kredito įstaigas dėl paimtų paskolų grąžinimo terminų atidėjimo galimybių ir sąlygų bei konsultotis ir rasti abiem pusėms tinkamus sprendimus.

6. Naudinga informacija žemės ūkio subjektams dėl mokestinių paskolų sutarčių:

1. Vadovaujantis [Lietuvos Respublikos finansų ministro 1998 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. 268 „Dėl Mokestinės nepriemokos arba baudos už administracinį nusižengimą mokėjimo atidėjimo arba išdėstymo taisyklių patvirtinimo“](#) ūkininkai, patiriantys finansinių sunkumų, dėl kurių gali neturėti galimybės laiku sumokėti gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM), turi teisę kreiptis dėl GPM atidėjimo ar išdėstymo dalimis **bendraja tvarka**. Pagal šį įsakymą mokesčių mokėtojas, taip pat ir ūkininkas, susidūręs su finansiniais sunkumais (nesvarbu, kokios priežastys juos sukėlė) ir negalintis laiku sumokėti mokesčių (taikoma ne tik GPM, bet ir kitiems Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) mokamiems mokesčiams), gali kreiptis į VMI prašydamas sudaryti mokestinės paskolos sutartį dėl turimos mokestinės prievolės išdėstymo dalimis arba šią prievolę atidėti vėlesniam terminui. Prašymą sudaryti mokestinės paskolos sutartį galima pateikti likus ne daugiau kaip 30 dienų iki prievolės sumokėjimo termino. Sprendimą priima VMI per 30 dienų nuo mokėtojo prašymo gavimo dienos.

<https://www.vmi.lt/evmi/>

2. Taip pat, vadovaujantis [Valstybės socialinių fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. A1-461 „Dėl Valstybės socialinių fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“](#), galima atidėti valstybinio socialinio draudimo (toliau – VSD) **įmokų mokėjimą**. Valstybinio socialinio draudimo fondo (toliau – Fondas) administravimo įstaigos gali atidėti savarankiškai dirbantiems asmenims, mokantiems VSD įmokas už save, VSD įmokų įsiskolinimo Fondui sumokėjimą iki vieno metų nuo sprendimo atidėti VSD įmokų įsiskolinimo sumokėjimą priėmimo dienos, išskyrus atvejį, kai Fondo administravimo įstaiga nustato, kad VSD įmokų įsiskolinimo išieškojimas jau perduotas antstoliui. Pirmiau minėtų taisyklių 64 punkte reglamentuota, kad savarankiškai dirbantys asmenys, mokantys VSD įmokas už save, dėl VSD įmokų įsiskolinimo, ne mažesnio kaip 125 eurai ir ne didesnio kaip 1 500 eurų, mokėjimo atidėjimo su prašymu gali kreiptis į Fondo valdybos teritorinį skyrių, išskyrus tuos atvejus, kai Fondo administravimo įstaiga nustato, kad VSD įmokų įsiskolinimo Fondui išieškojimas jau perduotas antstoliui. Fondo valdybos

<https://www.sodra.lt/>

[Daugiau informacijos apie VSD įmokų atidėjimą čia](#)

teritorinis skyrius per 20 d. d. nuo prašymo gavimo dienos priima sprendimą atidėti VSD įmokų įsiskolinimo sumokėjimą ar jo neatidėti. Kitas prašymas atidėti VSD įmokų įsiskolinimo sumokėjimą gali būti pateiktas ne anksčiau kaip po vieno metų nuo ankstesnio sprendimo atidėti VSD įmokų įsiskolinimo sumokėjimą priėmimo dienos, išskyrus atvejus, kai asmenys yra baigę mokėti VSD įmokas pagal ankstesnį sprendimą dėl jų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo. Tokiu būdu VSD įmokų įsiskolinimo sumokėjimas atidedamas laikantis šių sąlygų: jei VSD įmokų įsiskolinimas ne mažesnis kaip 125 eurai ir ne didesnis kaip 600 eurų, jo sumokėjimas atidedamas iki 4 mėnesių, jei VSD įmokų įsiskolinimas didesnis nei 600 eurų, bet mažesnis nei 900 eurų arba lygus 900 eurų, – iki 6 mėnesių, jei VSD įmokų įsiskolinimas didesnis nei 900 eurų, bet mažesnis nei 1 200 eurų arba lygus 1 200 eurų, – iki 8 mėnesių, o jei VSD įmokų įsiskolinimas didesnis nei 1 200 eurų, bet mažesnis nei 1 500 eurų arba lygus 1 500 eurų, – iki vieno metų. Apie priimtą sprendimą Fondo valdybos teritorinis skyrius raštu informuoja per 3 d. d. nuo jo priėmimo dienos.